

Sygn. akt III AUa 118/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Jacek Zajączkowski

Protokolant: stażysta Weronika Skalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2015 r. w Ł.

sprawy **J. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o odsetki

na skutek apelacji J. F.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 19 grudnia 2014 r. sygn. akt VI U 1331/14,

- 1. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje J. F. prawo do wypłaty odsetek od renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy poczynszy od 26 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;**
- 2. oddala apelację w pozostałej części;**
- 3. zasądza od Za kładu (...) Oddziału w P. na rzecz J. F. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.**

Sygn. akt: III AUa 118/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczona J. F. w dniu 20 sierpnia 2014r. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z 21 lipca 2014 r. odmawiającej jej prawa do wypłaty odsetek za okres od 1 czerwca 2013r. do 31 lipca 2014r. na podstawie art.118 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.:Dz.U.2015, poz.748) oraz art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.:Dz.U.2015, poz. 121), Odwołująca domagała się zmiany decyzji i przyznania jej prawa do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie renty , poczynając od 1 czerwca 2013r. Podniosła, że ZUS odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności w wyniku niewłaściwych ustaleń faktycznych poczynionych przez komisję lekarską ZUS, co stanowi błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że decyzję przyznającą prawo do renty wydał zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. w ciągu 30 dni od wpływu wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z

2 czerwca 2014r., sygn. akt VIU 2524/13 i wypłacił wyrównanie za okres od 1 czerwca 2013r. do 31 lipca 2014r., ponieważ Sąd nie orzekł o odsetkach i nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie, a organ rentowy dotrzymał ustawowego terminu na wydanie decyzji uwzględniającej wyrok.

Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z 19 grudnia 2014r., w sprawie VIU 1331/14, oddalił odwołanie .

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

W dniu 9 maja 2013r. J. F. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na dalszy okres. Lekarz orzecznik ZUS 10 czerwca 2013r., rozpoznając organiczne zaburzenia depresyjne, zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne, wielopoziomową dyskopatię z przewlekłym zespołem bólowym korzeniowym, stan po urazie kręgosłupa piersiowego i stan po operacji kręgosłupa w 2005r. i 2006r., uznał ją za nadal częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do 30 czerwca 2015r. Z uwagi na zgłoszenie zarzutu wadliwości sprawę skierowano do komisji lekarskiej ZUS, która rozpoznając u badanej zespół neurasteniczny, organiczne zaburzenia nastroju, okresowo nasilające się dolegliwości bólowe kręgosłupa Th i L w przebiegu zmian zwyrodnieniowo – dyskopatycznych kręgosłupa u osoby po leczeniu operacyjnym (17 maja 2005r. – odbarczenie korzenia i worka oponowego ze zniesieniem zmian kostnych powodujących stenozę), przepukliny jądra miążdżystego L4-L5 oraz operacji dyskopatii (...) -8 (mikrodiscetomia strony prawej – 12 czerwca 2006r.), dyskopatię C6-C7, przebyty wypadek przy pracy z urazem kręgosłupa Th (26 marca 2003r.) orzeczeniem z 1 lipca 2013r. nie uznała jej za niezdolną do pracy. W rezultacie decyzją z 14 października 2013r. Zakład odmówił wnioskodawczyni dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W uwzględnieniu odwołania Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z 2 czerwca 2014r., sygn. akt VI U 2524/13, zmienił ww. decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 1 czerwca 2013 r. do 31 grudnia 2014 r., a wniosek o wypłatę odsetek od wyrównania renty przekazał do rozpoznania ZUS. Za podstawę swego rozstrzygnięcia Sąd ten przyjął opinie biegłego neurochirurga J. B., główną i uzupełniającą. Biegły rozpoznając u odwołującej stan po operacji dyskopatii L4-L5 i (...) - (...), zwyrodnienie stawów kręgosłupa, nawrotową dyskopatię piersiową (...) - (...) uznał, że aktualny stan kliniczny badanej czyni ją nadal częściowo niezdolną do pracy zarobkowej do końca 2014r. W ocenie biegłego powodem niezdolności do pracy jest nawrotowa dyskopatia piersiowa (...) - (...) z uciskiem korzenia nerwowego w zachyłku i otworze międzykręgowym opisana w badaniu (...) kręgosłupa z 11 października 2012r. ze stwierdzonym deficytem. Biegły wskazał, że wnioskodawczyni winna unikać nadmiernych wysiłków fizycznych z uwagi na dolegliwości bólowe i zaburzenia czucia. Wymaga ponownej konsultacji neurochirurgicznej w ośrodku, w którym miała operację dyskopatii piersiowej i dalszego leczenia z uwagi na ryzyko trwałych uszkodzeń neurologicznych. Po tym czasie – zdaniem biegłego – może rokować odzyskanie zdolności do pracy. W uzupełniającej opinii biegły doprecyzował, że stwierdzona przez niego niezdolność do pracy pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy z 2003r. Sąd w sprawie VI U 2524/13 wskazał, że ocena biegłego ma swoją podstawę w dokumentacji medycznej (badaniu (...) z 11 października 2012r.) oraz pośrednio w opinii innego biegłego neurochirurga T. K. z 6 marca 2014r., wydanej w innej sprawie o sygn. akt VI P 18/12 , w której biegły ten stwierdził, że ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy od 1 stycznia 2013r. Sąd podniósł także, że odwołującą zakwalifikowano do leczenia operacyjnego kręgosłupa 9 lipca 2014r. Organ rentowy w toku postępowania kwestionował opinię biegłego neurochirurga J. B. i złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego tej specjalności, który został oddalony przez Sąd na rozprawie 2 czerwca 2014r. Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Płocku wpłynął do organu rentowego 15 lipca 2014r.

W wykonaniu wyroku organ rentowy 21 lipca 2014r. wydał decyzję przyznającą odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 1 czerwca 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. Należne wyrównanie za okres od 1 czerwca 2013 r. do 31 lipca 2014r. w kwocie 26.316,17 zł, po potrąceniu zaliczki na podatek, składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz kwoty pobranych zasiłków dla bezrobotnych, zostało odwołującej się przekazane pod koniec lipca 2014r. Tego samego dnia wydał decyzję odmawiającą odwołującej prawa do wypłaty odsetek , która to decyzja w ocenie Sądu Okręgowego, orzekającego w niniejszej sprawie, była prawidłowa.

W uzasadnieniu stanu prawnego powołano art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.:Dz.U.2015, poz.121), zgodnie z którym jeżeli ZUS - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności. W myśl art. 118 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.:Dz.U.2015, poz.748), organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a).

W przypadku błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie, możliwa jest sytuacja, że przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych Sądu. Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi za to opóźnienie odpowiedzialności, konieczne jest wykazanie, że w przepisany terminie ZUS nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia, z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNP 2010/23-24/293).

Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji, w toku postępowania przed ZUS zdolność odwołującej do pracy ocenił lekarz orzecznik i komisja lekarska. Orzeczenie tej ostatniej stanowiło podstawę odmowy prawa do świadczenia. Organ rentowy w ramach swoich kompetencji, zdaniem Sadu Okręgowego, poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił okoliczności konieczne do wydania decyzji. Zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym była uzasadniona ustaleniami faktycznymi, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, bo zostały dokonane na podstawie dowodów niedostępnych temu organowi, tj. opinii biegłego neurochirurga wydanej na zlecenie Sądu Okręgowego. Z uwagi na zastrzeżenia organu rentowego Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego neurochirurga, w której odniósł się do kwestii podnoszonych przez organ rentowy. Dopiero dowody z opinii biegłego przeprowadzone w postępowaniu sądowym pozwoliły na kompleksową ocenę zdolności odwołującej się do pracy. Sąd odniósł się także do opinii innego biegłego neurochirurga sporządzonej na zlecenie Sądu w innej sprawie, którą odwołująca złożyła do akt sprawy w dniu 2 czerwca 2014r., wskazując, że opinia ta stanowi argument potwierdzający prawidłowość opinii biegłego neurochirurga J. B.. Podniósł także, że odwołującą zakwalifikowano do leczenia operacyjnego kręgosłupa w dniu 9 lipca 2014r., a jest to nowa okoliczność nieznaną organowi rentowemu.

Dlatego w ocenie Sądu Okręgowego, nie było podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Odpowiednie dowody istnienia niezdolności do pracy zostały zgromadzone bowiem w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z 2 czerwca 2014r. (sygn. akt VI U 2524/13). Stąd organ rentowy w ramach przysługujących mu kompetencji nie miał możliwości przyznania odwołującej prawa do świadczenia wcześniej niż w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego, który wpłynął do organu rentowego w 15 lipca 2014. Od tego dnia należy liczyć 30 – dniowy termin do wydania decyzji wykonującej wyrok. Organ rentowy wydał decyzję wykonującą wyrok 21 lipca 2014 r., a więc w przewidzianym prawem terminie. Z tych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie oddalił, jako nieuzasadnione.

Wyrok w całości zaskarżyła ubezpieczona, wnosząc o jego zmianę przez przyznanie jej prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy należnej za okres od 1 czerwca 2013r. do 31 grudnia 2014r., poczynając od czerwca 2013r. do dnia zapłaty. Apelująca zarzuciła naruszenie art. 233 k.p.c. w zw. z art. 85 ustawy o s.u.s. poprzez błędne uznanie, że opóźnienie w przyznaniu renty nie jest następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy, gdyż dopiero dowody przeprowadzone w postępowaniu sądowym pozwoliły na kompleksową ocenę niezdolności odwołującej do pracy.

W uzasadnieniu swojego stanowiska apelująca podniosła, że jej stan zdrowia nie ulegał poprawie. Pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy od 2005r., a od listopada 2009r. jest to renta w związku z wypadkiem przy pracy. Renta jest związana z urazem odcinka piersiowego kręgosłupa, połączonym ze zmianami zwyrodnieniowo - dyskopatycznymi na całej jego długości oraz uszkodzeniem organicznym ośrodkowego układu nerwowego, potwierdzonym dokumentacją medyczną. Na podstawie tych samych dowodów medycznych biegły sądowy ustalił dalszą częściową niezdolność do pracy, stąd ocena ZUS była błędna. Biegły neurochirurg przy ocenie zdrowia odwołującej nie stwierdził żadnych nowych okoliczności, które nie byłyby znane organowi rentowemu w dacie wydania orzeczenia. Także Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 czerwca 2014r. sygn. akt VI 2524/13 nie stwierdził wystąpienia żadnych nowych okoliczności nieznanymi organowi rentowemu. Nie zmienia tego zakwalifikowanie odwołującej do operacyjnego leczenia kręgosłupa w dniu 9 lipca 2014r., gdyż okoliczność ta potwierdza jedynie zły stan zdrowia odwołującej.

Wobec powyższego skarżąca nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że nie zaistniały przesłanki do wypłaty odsetek po stronie organu rentowego, gdyż zawarte w art. 85 ust. 1 u.s.u.s. określenie "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania, a zatem w tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy, odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. W konkluzji swojego stanowiska wniosła o wypłatę należnych odsetek od wyrównania renty za okres od 1 czerwca 2013 r. do daty zapłaty świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja ubezpieczonej jest co do zasady uzasadniona.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz.U. z 2015r. poz. 121 z późn. zm.), jeżeli organ rentowy - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Jednocześnie w myśl art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t.: Dz.U. z 2015 r. poz.748 z późn. zm.), organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Jednak w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego (przede wszystkim sądu ubezpieczeń społecznych) za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Powołanych przepisów nie można interpretować w oderwaniu od utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2007 r. w sprawie P 11/07, który rozstrzygał o zgodności art. 118 ust.1a z Konstytucją RP. W uzasadnieniu powołanego wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przez pojęcie "wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności" z art. 118 ust. 1a należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Stąd też 30- dniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy,

gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. W podobny sposób interpretuje cyt. art. 118 ust. 1a Sąd Najwyższy. W jego orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że do wyłączenia obowiązku wypłaty odsetek nie jest wystarczające wykazanie, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005, Nr 10, poz. 147). W wyroku z 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04 (OSNP 2005, Nr 19, poz. 308), Sąd Najwyższy przyjął, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł też, że wówczas, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wnioski, to dla obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych nowych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu. W uzasadnieniu wyroku z 21 czerwca 2012 r. w sprawie III UK 110/11 Sąd Najwyższy wywodził, iż w celu ustalenia, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie spowodowane błędem w ustaleniach faktycznych, konieczne jest wykazanie, że w przepisany terminie ZUS nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy podkreślił jednak konieczność uwzględnienia tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 293).

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należało ustalić, czy na etapie postępowania sądowego w sprawie o sygn. akt VI U 2524/13, które toczyło się na skutek odwołania ubezpieczonej od decyzji ZUS z 10 lipca 2013r., odmawiającej jej począwszy od 1 czerwca 2013r. dalszego prawa do renty, stwierdzono takie okoliczności faktyczne, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu (w dacie wydawania orzeczenia przez komisję lekarską ZUS), a przy tym miały istotny wpływ na stwierdzenie dalszej częściowej niezdolności wnioskodawczyni do pracy.

W tym miejscu należy uznać za zasadny zarzut apelacji naruszenia art. 233§1 k.p.c. polegający na poczynieniu błędnych ustaleń faktycznych co do tego, że organ rentowy w dacie wydania decyzji odmawiającej ubezpieczonej dalszego prawa do renty nie miał możliwości wydania innej (właściwej) decyzji, ponieważ nie dysponował materiałem pozwalającym mu w sposób prawidłowy ocenić dalszą niezdolność ubezpieczonej do pracy. W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy błędnie uznał, że taką nową okolicznością jest opinia biegłego neurochirurga wydana w sprawie o sygn. akt VI U 2524/13. Zgodnie z obowiązującymi zasadami orzecznictwa przed organem rentowym istnieje dwuinstancyjny system oceny stanu zdrowia ubezpieczonego, dokonywanej przez uprawnionych lekarzy orzeczników i komisję lekarską ZUS (art. 14 u.e.r.f.u.s.). Zgodnie z art. 14 ust. 3, orzeczenie lekarza orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie komisji lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji. Nadto w myśl §11 ust. 1 pkt 1 -2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 14 grudnia 2004r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz.U. z 2004r., Nr 273, poz. 2711), lekarzem orzecznikiem i członkiem komisji lekarskiej może być lekarz, który łącznie spełnia następujące warunki: jest specjalistą, w szczególności w zakresie następujących dziedzin medycyny: chorób wewnętrznych, chirurgii, neurologii, psychiatrii, medycyny pracy, medycyny społecznej

oraz odbył przeszkolenie w zakresie ustalonym przez Prezesa Zakładu. Członek komisji lekarskiej nie może być równocześnie lekarzem orzecznikiem (ust.2).

A zatem na etapie postępowania orzeczniczego Zakład dysponuje pełną możliwością samodzielnej i fachowej oceny zdolności ubezpieczonego do pracy i stąd samo badanie wykonane przez biegłego sądowego bez zaistnienia nowych istotnych faktów , w szczególności nowych dokumentów medycznych, nie może być uznane za nowe okoliczności, które nie mogły być znane organowi rentowemu. W sprawie o sygn. akt VIU 2524/13 ustalenie dalszej częściowej niezdolności do pracy oparto na treści opinii jednego biegłego – neurochirurga. Przy czym wadliwe jest ustalenie Sądu Okręgowego, że biegły neurochirurg w opinii uzupełniającej odnosił się do zarzutów ZUS, co miałyby oznaczać, że na etapie postępowania sądowego rozstrzygano dodatkowe wątpliwości dotyczące oceny stanu zdrowia ubezpieczonej. Z lektury akt wynika bowiem , że Sąd z urzędu zwrócił się do biegłego o uzupełnienie opinii, ale tylko co do tego, czy stwierdzona niezdolność do pracy pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. Natomiast zupełnie pominął zarzuty organu rentowego do opinii , uznając je za bezzasadne (opinia uzupełniająca z 19 lutego 2014r., zastrzeżenia ZUS do opinii wpłynęły do Sądu później, tj. 21 lutego 2014r. –k.15-17 akt sprawy). Jak wynika przy tym z treści opinii neurochirurga lek.med. J. B., powodem ustalenia dalszej częściowej niezdolności badanej do pracy była nawrotowa dyskopatia piersiowa (...) - (...) z uciskiem korzenia nerwowego w zachyłku i otworze międzykręgowym, opisana w badaniu (...) kręgosłupa z 11 października 2012r. Podobnie opinia innego biegłego neurochirurga T. K., wydana w sprawie o sygn. akt VIP 18/12, którą przywołał dodatkowo Sąd Okręgowy, również opiera się na wyniku badania (...) z 11 października 2012r. (zapis w uzasadnieniu w sprawie VI U 2524/13 – str.5 – na k.25 akt). A zatem obie te opinie, które uwzględnił Sąd Okręgowy, ustalając dalszą częściową niezdolność ubezpieczonej do pracy, zostały oparte przede wszystkim na wyniku badania (...) z 2012r., który był dostępny organowi rentowemu (komisja lekarska ZUS wydawała orzeczenie 1 lipca 2013r.). Wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego, bez znaczenia w kontekście ewentualnych nowych istotnych okoliczności pozostaje skierowanie ubezpieczonej na leczenie operacyjne z 9 lipca 2014r., ponieważ opinia biegłego neurochirurga z 2 lutego 2014r., ustalająca dalszą częściową niezdolność badanej do pracy , na której oparto wyrok zmieniający decyzję ZUS, została wydana wcześniej niż data ww. skierowania. Oznacza to, że ten dokument (skierowanie na leczenie operacyjne) nie miał żadnego wpływu na treść opinii i stwierdzenie dalszej częściowej niezdolności ubezpieczonej do pracy. W rezultacie prawidłowo ustalony stan faktyczny wskazuje, że podstawą zmiany decyzji ZUS, odmawiającej ubezpieczonej dalszego prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem począwszy od 1 czerwca 2013r., była opinia biegłego neurochirurga lek.med. J. B., który ustalił częściową niezdolność do pracy na podstawie osobistego badania i dokumentacji medycznej z daty przed wydaniem orzeczenia przez komisję lekarską ZUS. Sąd Okręgowy przy ustalaniu stanu faktycznego pominął też istotną okoliczność, że w oparciu o te same dokumenty medyczne lekarz orzecznik ZUS stwierdził u badanej dalszą częściową niezdolność do pracy na okres do 30 czerwca 2015r. A zatem organ rentowy, gdyby dokonał właściwej (zgodnej ze stanem zdrowia badanej i załączoną przez nią dokumentacją medyczną) oceny stanu zdrowia ubezpieczonej na etapie orzekania przez komisję lekarską ZUS w dniu 1 lipca 2013r., miał możliwość wydania prawidłowej decyzji , ustalającej dalsze prawo do spornego świadczenia w ustawowym terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności (w tym wypadku termin ten należałoby liczyć od daty orzeczenia komisji lekarskiej ZUS), co oznacza , że w myśl cyt.art.118 ust.1 u.e.r.f.u.s., organ rentowy pozostawałby w zwłoce w ustaleniu prawa do świadczenia i w konsekwencji w jego wypłacie od 2 sierpnia 2013r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym , ubezpieczona zasadnie zakwestionowała, w oparciu o powołany wyżej art.85 u.s.u.s. (oraz cyt. art.118 ust.1 u.e.r.f.u.s), odmowę przyznania jej prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie spornego świadczenia. Ustalając natomiast datę, od której winny być naliczone odsetki należało mieć na względzie art.118 ust. 4 i 5 u.e.r.f.u.s., który reguluje kwestię wypłaty w przypadku ponownego ustalenia prawa do świadczenia odmiennie niż ust.1. Zgodnie z art.118 ust.4, przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, ust. 1-3 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5. Wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni (ust.5) . Z decyzji z 8 czerwca 2011r. (na k.51 akt rentowych ZUS) wynika, że przyznana ubezpieczonej renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku

z wypadkiem do 31 maja 2013r. była płatna do 25-go każdego miesiąca. Wniosek o ustalenie dalszego prawa do świadczenia został złożony 9 maja 2013r. Wyjaśnienie „ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji”, o której mowa w art.118 ust.1 u.e.r.f.u.s., jak wyżej ustalono, winno nastąpić z dniem 1 lipca 2013r. Ponieważ świadczenie zostało przyznane na dalszy okres od 1 czerwca 2013r. , hipotetycznym najbliższym terminem płatności byłby dzień 25 czerwca 2013r. Ponieważ okres między najbliższym terminem płatności świadczenia a ustaloną datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności jest krótszy niż 30 dni, zgodnie z zapisem cyt. art.118 ust.5, wypłata świadczenia winna nastąpić w następnym terminie płatności , tj. do 25 lipca 2013r. W rezultacie organ rentowy pozostawał w zwłoce od dnia następnego od tej daty i dlatego uznając żądanie ubezpieczonej o wypłatę odsetek od wyrównania renty za uzasadnione co do zasady, należało ustalić termin płatności należnych odsetek od 26 lipca 2013r. do dnia zapłaty świadczenia , zmieniając w tym zakresie zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzją organu rentowego, o czym orzeczono na podstawie art.386§1 k.p.c. W pozostałej części, co do wypłaty odsetek za wcześniejszy okres – od 1 czerwca 2013r. do 25 lipca 2013r. , apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art.385 k.p.c., jako bezzasadna. Nie można bowiem domagać się odsetek za okres, kiedy organ rentowy, zgodnie z treścią ww. przepisów, nie pozostawał w zwłoce z wypłatą świadczenia. W oparciu o art. 98§1 k.p.c. orzeczono o kosztach procesu .

Przewodniczący: Sędziowie: